

Koncepce rozvoje Západočeské galerie v Plzni na léta 2011 - 2016

Obsah

1. ÚVOD

2. PRIORITY ČINNOSTI ZČG V OBDOBÍ 2011-2016

2.1. Příprava nových stálých expozic ZČG

2.2. Příprava velkých výstavních projektů pro Plzeň EHMK 2015

2.2.1. Mnichov – zářící metropole umění

2.2.2. Česká kultura v desetiletí dvou totalit (1938-1953)

2.2.3. Voda a imaginace

2.3. Marketing, propagace a PR galerie

2.4. Transformace instituce

3. JEDNOTLIVÉ PROGRAMOVÉ LINIE GALERIE V LETECH 2011 – 2016

3.1. Naplňování poslání ZČG jako regionální kulturní instituce

3.1.1. Regionální dimenze akviziční politiky

3.1.2. Regionální dimenze výstavního programu

3.1.3. Reprezentace regionu navenek v rámci mezinárodní a příhraniční spolupráce

3.1.4. Partnerská spolupráce s jinými institucemi regionu a města

3.2. Akviziční program

3.3. Vědeckovýzkumný program

3.4. Výstavní program

3.4.1. Výstava evropského významu

3.4.2. Výstava celorepublikového významu

3.4.3. Výstavní projekt vztahující se k regionu

3.5. Ediční program

3.6. Vzdělávací program

3.7. Kulturní program

3.8. Komunitní program

3.9. Informační program

4. TECHNICKOPROVOZNÍ ZÁLEŽITOSTI

4.1. Stav budov a jejich funkčnost pro provoz galerie

4.2. Péče o sbírky

4.2.1. Fyzický stav depozitáře

4.3. Personální zabezpečení

4.3.1. Základní nedostatky personálního zabezpečení ZČG

1. ÚVOD

V existenci významné regionální kulturní instituce existuje jen málo tak zásadních předělů, jaké se ve strategickém období 2011-2016 promítají, a to všechny souběžně, do činnosti Západočeské galerie v Plzni. Jedná se o stavbu nové budovy, modernizaci činnosti instituce a její účast v rámci jedné z nejvýznamnějších kulturních událostí v Evropě – propůjčení titulu *Evropské hlavní město kultury* na rok 2015 městu Plzni.

Přechodem od státu pod kraj v důsledku územní decentralizace v roce 2001, se galerie včlenila do krajské sítě organizací a její vazba na zřizovatele se stala transparentní. Instituce charakterizuje Plzeňský kraj a podílí se na spoluutváření jeho současné image. Pro Západočeskou galerii v Plzni je tato etapa v její historii velkou výzvou k tomu, jak se zapojit do formování pocitů a myšlení lidí i samotného kulturního života v regionu. Galerie usiluje o to nabídnout kraji zvýšení jeho renomé a prestiže pořádáním špičkových výstavních projektů, které přesahují jeho rámec. Muzea umění obecně jsou institucemi, které významně zvyšují kvalitu života obyvatel v místě a rozšiřují kulturní nabídku (posuzovanou i zvenčí), o vrcholnou dimenzi, a ZČG se bude v plné míře snažit o to, aby ji tak lidé v Plzeňském kraji vnímali.

Záměrem postavit pro Západočeskou galerii v Plzni novou budovu na druhé straně i Plzeňský kraj deklaruje to, že instituci bere za svou a cítí odpovědnost za správu svěřeného majetku a jeho moderní formu prezentace veřejnosti. Po téměř padesátiletém úsilí jak na straně zaměstnanců galerie, tak i na straně veřejné správy (včetně období socialismu) byla uzavřena dohoda mezi Statutárním městem Plzní a Plzeňským krajem o vyčlenění pozemku U Zvonu pro stavbu galerie. Z iniciativy PK byla uspořádána celostátní architektonická soutěž, ze které vyšel vítězný návrh, určený pro realizaci. Tato situace vychází ze stavu, v němž omezující prostorové podmínky podmiňující rozvoj galerie v prakticky každé z činností (viz Analýza stavu ZČG k 31. 12. 2010). V případě, že Moravskoslezský kraj splní svůj závazek, daný programovým prohlášením a postaví novou budovu pro Galerii výtvarného umění v Ostravě, by zároveň ZČG byla jedinou regionální institucí svého druhu v ČR bez možnosti vystavit svou stálou sbírku.

Pro ZČG to představuje nutnost připravit instituci na přechod do nového režimu v nové budově a organizačně jej zvládnout. Aktivita současného muzea umění směrem k veřejnosti jsou v mnoha ohledech komplexnější než činnost galerie, která disponuje pouze dvěma omezenými výstavními prostory. Před institucí stojí stěžejní úkoly vytvořit koncepci nových stálých expozic, včetně doprovodných programů a publikací a nově strukturovat svou činnost vůči veřejnosti. To znamená zejména rozšířit a profesionalizovat galerijní agendy, např. v oblasti marketingu, PR, vzdělávání a doprovodných kulturních programů.

Zapojení ZČG do EHMK 2015 jako jedné z klíčových institucí, které jsou tváří kandidatury a rámuje celkový roční program, naznačuje skutečný význam této kulturní instituce a její roli ve výtvarném životě regionu. Před galerií stojí úkol připravit tři významné výstavy, přesahující dalece rámec regionu, a důstojně v tomto roce zahájit činnost v nové budově.

2. PRIORITY ČINNOSTI ZČG V OBDOBÍ 2011-2016

2.1. Příprava nových stálých expozic ZČG

Sbírka instituce patří k nejvýznamnějším kolekcím výtvarného umění v České republice a obsahuje více než 8 000 inventárních položek. Záměrem je, aby expozice v nové budově Západočeské galerie představila nejlepší díla z bohatého fondu instituce, která nebyla nikdy systematicky a ve špičkovém odborném zpracování prezentována široké veřejnosti. Trvale bude v nové budově vystaveno na 500 uměleckých děl v oblasti malby, plastiky, kresby a grafiky.

Již od druhé poloviny roku 2010 začala galerie pracovat na výběru 500 nejvýznamnějších děl, která perspektivně připadají v úvahu pro vystavení ve stálé expozici, a to zejména z hlediska revize jejich odborného zpracování a fyzického stavu. Od roku 2011 bude tento seznam v rámci přípravných prací na koncepci stálé expozice zpřesňován a koordinován s akvizičním programem. Koncepce stálých expozic bude vycházet z fondu ZČG a pouze bude doplňována nově zakoupenými uměleckými díly či zápůjčkami. Koncepce expozic bude umožňovat programové využití sbírek jako

hlavního informačního zdroje galerie pro veřejnost. Do jejich přípravy bude zapojen tým špičkových odborníků z České republiky specializovaných na daná období, kteří ve spolupráci s kurátory ZČG připraví scénář tak, aby umožnil následné využití expozic jak pro účely kulturního turismu, tak pro vzdělávací účely.

Galerie bude koncepčně připravovat tři nové expozice: starého umění, českého výtvarného umění 19. století a českého výtvarného umění 20. století. Tvorba expozice starého umění vyžaduje spolupráci s externími zapůjčiteli uměleckých děl a je důležitá pro ni součinnost se Západočeským muzeem a Plzeňským biskupstvím, jako nositelů projektu *Muzea církevního umění Plzeňské diecéze*, protože tento fond, přestože je kvalitní, nepatří k početně nejvíce zastoupeným ve sbírkách ZČG. Těžištěm práce bude tvorba expozic českého výtvarného umění od 19. století do současnosti, jejichž záměrem je vytvořit silný příběh, který bude diváka provázet dějinami umění jako součástí lidského života a vývoje společnosti. Nosnou linií expozic bude i vazba na region (např. týkající se objednavatele uměleckého díla, důvod a okolnosti vzniku díla apod.), včetně zastoupení významných regionálních umělců. Součástí koncepce stálých expozic bude i využití venkovního prostoru kolem budovy jako parteru muzea, který přesahuje do života města a v němž se mohou uplatnit umělecká díla. Týká se to např. osobnosti českého vynálezce Františka Křižíka, který měl na pozemku, vyčleněném pro stavbu nové budovy galerie, svůj ateliér.

Městem Plzní je také zvažováno vytvoření expozice architektury v některé z plzeňských interiérových realizací Adolfa Loose (podobně jako v případě Millerovy vily v Praze nebo Becherovy vily v Karlových Varech, neboť architektonická díla z přelomu 19. a 20. století v regionu mají evropský význam). V případě uskutečnění záměru připraví galerie svými odbornými silami koncept doplňkové stálé expozice, využívající architekturu jako samostatné téma.

2.2. Příprava velkých výstavních projektů pro Plzeň EHMK 2015

Je ustálenou praxí, že nosným pilířem celého roku, v němž je městu propůjčen titul EHMK pro daný kalendářní rok, jsou významné reprezentativní výstavy. Jazyk výtvarného umění je univerzální a není závislý na zvládnutí jazyka dané země a výstavy jsou dlouhodobou a celosezónní nabídkou. Proto je to zejména kvalita výstav, která je rozhodujícím jazyčkem na vahách pro rozhodnutí evropských kulturních turistů k návštěvě. Pro přípravu všech výstav budou sestaveny autorské týmy se zastoupením předních tuzemských odborníků i týmu kurátorů Západočeské galerie v Plzni.

2.2.1. Mnichov – zářící metropole umění

Výstava Mnichov konce 19. století. Zářící metropole umění, která je hlavní výstavou roku 2015, bude uspořádána ve spolupráci s celou řadou německých institucí, zejména v Řezně a Mnichově a Národní galerii v Praze. Návštěvníkům EHMK představí pluralitní scénu kulturní metropole, jíž byl Mnichov na konci 19. století. Umělci, kteří zde tvořili, jsou zastoupeni ve zlatém fondu nejvýznamnějších světových muzeí umění. Důvodů pro uspořádání této výstavy v Plzni je několik. České umění této doby je ve sbírkách ZČG zastoupeno obsáhlým a kvalitním souborem uměleckých děl, umělecké školení v bavorské metropoli získala řada významných českých umělců a také zde hraje roli geografická i kulturní blízkost Plzně k Mnichovu. Podobně jako v bavorské metropoli, i v Plzni znamenal přelom století obrovský rozmach města a stavební paralely lze najít v budovách Západočeského muzea a Divadla J. K. Tyla (1900-1910). Česká kulturní veřejnost se s uměním mnichovské secese dosud neměla příležitost seznámit. Někteří z autorů byli zastoupeni svými díly pouze na výstavě *Německá secese* v Národní galerii v Praze v roce 1980. Doprovodné akce k výstavě se budou soustřeďovat na téma role umělce ve městě a význam přítomnosti umělců v kulturním vývoji města. Ke spolupráci bude oslovena celá řada německých institucí, včetně zástupců z partnerských měst a regionů. Přípravný tým výstavy bude zahrnovat celou řadu tuzemských odborníků, včetně některých působících dlouhodobě v zahraničí.

2.2.2. Česká kultura v desetiletí dvou totalit (1938-1953)

Výstava Česká kultura v desetiletí dvou totalit (1938-1953) bude na osnově hlavních historických událostí 40. let sledovat českou kulturu s důrazem na výtvarné umění. Dále se bude zabývat vlivem obou totalitních režimů (včetně samotné válečné situace) na životní osudy hlavních protagonistů české kultury i běžných lidí, a to zejména na jejich občanské postoje od odboje po kolaboraci, od ilegálních tiskovin a samizdatových aktivit po činnost českých fašistických organizací a jejich časopisů. Plzeň je jedním z měst, na kterém lze ukázat novodobou českou historii na

rozcestí dvou totalit a demokracie. Tématy výstavy budou osvobození českého území s důrazem na jeho průběh v Plzni, dále vyhánění resp. ztráta domova - Čechů po zabrání Sudet, emigrace v době nástupu fašismu, Němců po válce, emigrace po komunistickém převzetí moci 1948, včetně násilného vysídlení plzeňských rodin z města po povstání v roce 1953. Výstava by se měla stát mnohovrstevným obrazem 40. let, s dílčím přesahem do roku 1953. Doprovodné akce budou integrovat stávající významné události plzeňského společenského života (udělování Ceny 1. června, oslavy osvobození Plzně americkou armádou). Výstava bude připravena ve spolupráci s tuzemskými odborníky a s historiky Muzea města Plzně a Západočeské univerzity.

2.2.3. Voda a imaginace

Cílem výstavního projektu v rámci EHMK je poukázat na dva spolu vzájemně související aspekty vody. Výstava tematicky reflektuje skutečnost, že Plzeň leží na soutoku čtyř řek (Mže, Radbuza, Úhlava, Úslava), jež pramení v evropském rozvodí a jejichž soutok určuje základní rysy charakteru města. Součástí výstavy bude bohatý doprovodný program akcí, který vedle rozhovorů s umělci a přednášek, promítání filmů, čtení poezie, hudební koncerty, eko-umělecké workshopy, happeningy, výlety a putování, spojená s poznáváním řek a významu vody v regionu. Výstava bude připravena ve spolupráci s tuzemskými odborníky.

2.3. Marketing, propagace a PR galerie

V letech 2008 – 2010 se podařilo nastartovat modernizaci ZČG, ke které se ve své koncepci zavázal ředitel galerie. Galerie se přiblížila standardům, které očekává veřejnost od současného muzea výtvarného umění (systém prodeje vstupenek, vytvoření propagačních předmětů, informování veřejnosti prostřednictvím webových stránek). Zavedením jednotného vizuálního stylu byly nastoleny standardy současné komunikace s veřejností. Galerie získala větší odborný kredit a respekt u odborné veřejnosti, a to zejména realizací kvalitní výstavní dramaturgie (soustavná řada pochvalných recenzí v odborném tisku i periodických a obecným zájmem sdělovacích prostředků). Spolu s tím se rozvíjel ediční program. Publikační výstupy dosáhly takové kvality, že je možno je distribuovat do sítě knihkupectví ČR a byla navázána úspěšná spolupráce s prestižním nakladatelstvím Arbor Vitae.

Přestože instituce rozvinula svou činnost, přetrvává celá řada problémů, zejména s tím jak ji najít a jak o ní dát vědět. Proto je marketing, propagace a PR galerie jednou z jejích klíčových priorit na období 2011 – 2016. ZČG plánuje postupné vytvoření úseku, který by zajišťoval PR galerie, produkci výstav, doprovodných programů a edičního programu a rozvíjel její marketing směrem k informačním centrům a cestovním kancelářím. V období 2011 – 2016 plánuje galerie také vytvoření celkové komunikační strategie s veřejností, která by těmto agendám dala ucelenou podobu (obdobně jako v případě zavedení jednotného vizuálního stylu). V oblasti PR nastartovala galerie první kroky vytvořením polovičního úvazku na tuto agendu, což se ukázalo jako zcela nedostačující, proto od září 2011 bude přijat pracovník na plný úvazek.

Dalším problémem je zviditelnění instituce. Je třeba doplnit směrovníky s nápisem ZČG v Plzni k Masným krámům a umístit po dohodě a ve spolupráci s památkovou péčí série bannerů na budovu čp. 13 a budovu Masných krámů a vydat malé propagační skládačky.

Tato opatření jsou nezbytným předpokladem záměru galerie zvýšit v následujících letech svou návštěvnost a rozvíjet systematicky její pozici u veřejnosti a povědomí o jejích aktivitách. V tomto směru budou také jako součást marketingu zvažovány další kroky jako vytvoření Asociace přátel galerie nebo zavedení systému abonmá na výstavy ZČG.

2.4. Transformace instituce

V roce 2008 byla zpracována Strategie rozvoje Západočeské galerie v Plzni na léta 2008-12. V podobě informativního materiálu byla dne 23. 9. 2009 vzata na vědomí Radou zastupitelstva Plzeňského kraje pod č. j. 76. Strategie určila základní směřování galerie v horizontu pěti let. Jejím hlavním cílem bylo zahájit přechod instituce k podobě moderní evropské galerie počátku 21. století. V letech 2008 – 2010 ZČG již provedla řadu kroků v souladu s touto strategií. Nejdůležitějšími oblastmi naplňování nové strategie instituce byly provedené architektonické úpravy, vytvoření nové vizuální komunikace a realizace některých nově strukturovaných programových linií galerie.

Překlenovací strategie Západočeské galerie v Plzni na léta 2011-16 se soustřeďuje zejména na to, jak výše zmíněné úkoly strukturovat a organizačně zajistit.

Dílí kroky k transformaci instituce byly provedeny již v letech 2008- 2010:

- byla provedena analýza sbírkového fondu a analýza stavu depozitářů;
- byla zpracována nová dramaturgie výstavního programu;
- počet odborných pracovníků ZČG se zvýšil ze dvou na čtyři, což umožnilo zkvalitnění výstavního programu, odborné práce i ediční činnosti;
- nově bylo zřízeno odborné místo kurátora plánované sbírky architektury;
- knihovna ZČG získala statut veřejné knihovny;
- od roku 2008 je galerie partnerem mezioborového sympozia 19. století;
- galerie nastartovala systém vícezdrojového financování instituce;
- od roku 2009 je členem College Art Association, se sídlem v USA;
- v závěru roku 2009 byla Plzeňským krajem vyhlášena, a ve spolupráci s Komorou architektů uskutečněna architektonická soutěž na návrh nové budovy pro Západočeskou galerii v Plzni, kterou vyhráli brněnští architekti Kuba a Pilař.

3. JEDNOTLIVÉ PROGRAMOVÉ LINIE GALERIE V LETECH 2011 – 2016

V souladu s dlouhodobou strategií ZČG budou jednotlivé linie její činnosti naplňovány takto:

3.1. Naplňování poslání ZČG jako regionální kulturní instituce

Naplňování poslání ZČG jako regionální kulturní instituce v letech 2011-2016 odpovídá nárokům na současné muzeum umění na evropské regionální úrovni. Jedná se zejména o tyto okruhy aktivit galerie:

- akviziční politika
- výstavní program
- reprezentace regionu navenek v rámci mezinárodní a příhraniční spolupráce
- partnerská spolupráce s jinými institucemi regionu a města

3.1.1. Regionální dimenze akviziční politiky

Regionální dimenze akviziční politiky galerie je naplňována systematickým vytvářením sbírky regionálních autorů, spolků a hnutí. Od roku 2008 se ZČG podařilo zakoupit několik děl špičkové umělecké kvality od významných regionálních autorů. Sbírkové fondy ZČG jsou však průběžně doplňovány také o umělecká díla autorů, jejichž význam je přinejmenším celorepublikový a v některých případech dokonce evropský.

3.1.2. Regionální dimenze výstavního programu

Výstavní program je hlavní oblastí, ve které galerie reflektuje svoji roli regionální kulturní instituce. Záměrem je uspořádat alespoň 1 významnou výstavu se vztahem k regionu ročně v obou výstavních sálích galerie. V uplynulých letech se jednalo např. o výstavy umělců Františka Pacíka, autora spjatého s plzeňským kulturním prostorem v 60. letech 20. století, která byla vůbec prvním monografickým zpracováním významného a ne zcela doceněného autora nebo Martina Salcmana, který působil dlouhá léta na PF UK a jehož ateliérem prošli umělci, mající vliv na vývoj českého výtvarného umění dané doby, nebo Josefa Váchala, jenž byl neodmyslitelně spjatý se Šumavou, která pro něj znamenala silný inspirační podnět. Nejvýznamnějším regionálním projektem byla výstava *Umění českého západu*, věnovaná Sdružení západočeských výtvarníků, vypovídající o spolkovém životě v Plzni, která byla uskutečněna ve spolupráci s celou řadou kulturních institucí města Plzně. V rámci daného strategického období 2010 – 2016 je plánováno několik mimořádně významných výstav, které mají regionální dimenzi. Jejich cílem je upozorňovat na bílá místa v dějinách umění, zejména tam, kde region PK není dostatečně zhodnocen. Jedná se o výstavy *Loose / Plzeň / souvislosti* (2011), *Plzeňská architektura 60. let* (2012), *Jihozápadní gotika* (2013)

a *Baroko v Západních Čechách* (2014). ZČG plánuje svým příspěvkem kontinuálně rozvíjet tradici Mezioborového sympozia k 19. století a zapojovat se do významných regionálních a městských kulturních projektů (*Muzejní noc*).

3.1.3. Reprezentace regionu navenek v rámci mezinárodní a příhraniční spolupráce

Dalším cílem je podílet se na rozvíjení příhraniční a mezinárodní spolupráce s regiony a partnerskými městy (zejména s Horním Falckem a Dolním Bavorskem, s partnerskou institucí Ostdeutsche Galerie v Řezně a se spolkem Bavaria-Bohemia). Mimoto galerie spolupracovat např. s Městskou galerií Lenbachhaus v Mnichově při přípravě výstavy *Gabriel Max* v první polovině roku 2011 a chystá se zahájit spolupráci s četnými mnichovskými muzejními institucemi na přípravě hlavní výstavy pro EHMK 2015 – *Mnichov, zářící metropole umění*.

3.1.4. Partnerská spolupráce s jinými institucemi regionu a města

Partnerská spolupráce s institucemi regionu je v daném období plánována zejména se Západočeským muzeem v Plzni, Diecézním muzeem Plzeň při tvorbě stálých expozic a na výstavách *Jihozápadní gotika* (2013) a *Baroko v Západních Čechách* (2014), kde bude ZČG spolupracovat rovněž s Muzeem Šumavy Sušice.

Spolupráce s dalšími kulturními institucemi, sídlícími v Plzni, se bude odehrávat v případě malé doprovodné výstavy ve Výstavní síni „13“ k velké výstavě *Adolf Loos* v Masných krámech, na níž se bude podílet Archiv města Plzně. Dále se jedná o dlouhodobou spolupráci se Studijní a vědeckou knihovnou Plzeňského kraje v případě doprovodných výstav k Mezioborovým sympóziím ke kultuře 19. století. A zejména s přípravným týmem Plzeň EHMK 2015 v rámci koncepce tří významných výstavních projektů, které tvoří pilíře jednotlivých programových proudů v rámci přihlášky města ke kandidatuře na získání titulu

3.2. Akviziční program

Akviziční program vychází z nově pořízené analýzy současného stavu sbírkového fondu ZČG (2009) a soustředil se na soustavné doplňování chybějících autorů, skupin, témat. Tuto linii galerie zahájila v roce 2008, kdy se jí podařilo zakoupit s jednohlasným souhlasem nákupní komise díla špičkové umělecké kvality regionálního i nadregionálního významu).

Na základě výsledků této analýzy byly stanoveny tyto hlavní linie akvizičního programu galerie v letech 2010 – 2016, které usilují jak o scelení fondu, tak o vytvoření celků pro plánované stálé expozice:

- **systematické doplňování sbírky** (od začátku 19. stol. do současnosti) na základě analýzy zastoupených autorů a jejich tvůrčích období – ve vztahu k nové stálé expozici ZČG a logice sbírkového celku;
- **systematické dobudování sbírky**, zaplňování tzv. bílých míst ve sbírkových fondech ZČG, zejména v období od 19. stol. do současnosti.
- **systematické vytváření sbírky regionálních autorů, spolků a hnutí**, zejména významných regionálních autorů, kteří pocházeli z Plzně nebo Plzeňska ať už tvořili kdekoli, nebo zde působili po určité období svého života (např. *Vladimír V. Modrý, Bohumil Krs, Martin Salcman, Jiří Padrta*). Preferencí je sbírání děl plzeňských a západočeských umělců, kteří obstojí z hlediska nejvyšší kvality a jsou zařaditelní do širšího kontextu českých dějin umění. V rámci svého akvizičního programu chce galerie seznamovat veřejnost se sbírkami významných soukromých sběratelů regionu.

3.3. Vědeckovýzkumný program

V rámci práce na dlouhodobých vědeckovýzkumných projektech, spjatých s tzv. aplikovaným výzkumem, jejichž výstupy jsou výstava a publikace, je plánováno podání žádosti na rok 2012 pro výstavu *Baroko v západních Čechách*, což navazuje na badatelský projekt *Gabriel von Max* z let 2008-10, podpořený Grantovou agenturou Akademie věd ČR.

Galerie také hlouběji prováže svou výstavní a vědeckovýzkumnou činnost s Mezioborovým sympóziem ke kultuře 19. století, konaným na půdě Státní vědecké knihovny v Plzni a např. (2011) na již uskutečněné výstavě *Itálie, ach Cara Mia* (2011), *Vražedná realita* (2010), *Tělo a tělesnost v české kultuře 19. století* (2009).

Mimoto se budou odborní pracovníci galerie podílet na běžném publikování v oborových periodících, sbornících a bulletinech; účastnit vědeckých konferencí a zajišťovat přednáškovou činnost instituce.

3.4. Výstavní program

Výstavní program představuje nejviditelnější a nejdůležitější aktivitu galerie pro veřejnost. Jeho hlavním principem je zajištění vysoké odborné a zároveň popularizační úrovně tématu.

Dramaturgie výstavního programu ZČG zohledňuje požadavek, definovaný strategickými dokumenty veřejné správy, stejně jako mínění občanů, které požadují více kulturních projektů neregionálního významu. Je postavena na třech druzích projektů:

3.4.1. Výstava evropského významu

V rámci daného strategického období 2011 – 2016 plánuje ZČG uskutečnit celou řadu projektů evropského významu (*Gabriel Max* 2011, *Adolf Loos* 2011, *Jihozápadní gotika*, 2013, *Futurismus* 2012, *Baroko v západních Čechách* 2014). Klíčovým projektem této kategorie je potom výstava pro EHMK 2015 *Mnichov – zářící metropole umění*.

Mezi projekty středoevropského významu patří např. výstava uskutečněná v již roce 2009 *Josef Váchal a Alfred Kubin – Šumava*, nebo *Kubismus ve sbírkách Západočeské galerie v Plzni 1910-1925*.

3.4.2. Výstava celorepublikového významu

V rámci daného strategického období 2010 – 2016 plánuje ZČG uskutečnit několik projektů celorepublikového významu: doprovodnou výstavu k mezioborovému sympóziu *Itálie 201* a výstavu *Skupina 42* v roce 2011, výstavu *Sial* 2012, *Současné české umění 21. století* 2012. Významným počinem v rámci celorepublikových projektů bude také výstava pro EHMK 2015 *Česká kultura v desetiletí dvou totalit (1938-1953)*.

Galerie zde navazuje na celou řadu již uskutečněných výstavních projektů v uplynulých letech: zejména na výstavy *Andrej Bělocvětov*, 2008, *Milada Marešová*, 2008, *Jan Autengruber*, 2009, *František Pacík*, 2009, *Vladislav Mirvald*, 2010, *Madamme Gali*, 2011, které zároveň naplnily kritérium objevu v rámci české historie umění – jedná se o pozapomenuté nebo nedocené osobnosti, které významným způsobem spoluutvářely dobové výtvarné cítění. Dalším významným počinem v rámci výstavního programu s celorepublikovou působností byla doprovodná tematická výstava *Tělo*, pořádaná v rámci stejnojmenného mezioborového sympozia věnovaného umění a kultuře 19. století v rámci Smetanovských dní v Plzni. V této oblasti bylo ambicí galerie zahájit tradici, v níž bude pravidelné pořádání těchto výstav naprostou samozřejmostí, což se již v prvních dvou letech realizace strategie podařilo naplnit.

3.4.3. Výstavní projekt vztahující se k regionu

Výstavní projekt vztahující se k regionu představuje důležitý galerijní počín, který může z odborného hlediska mít i celorepublikový rozměr, a téma či autor nebo část jeho díla pocházejí z Plzeňského kraje nebo je zde vztah k Plzni. Autorský tým je sestavován na základě odborných profilů a zkušeností autorů a povahy projektu. Zápůčky pocházejí z nejrozličnějších uměleckohistorických a dalších sbírkotvorných institucí ČR. Výzkum zacílený k regionu má mj. ten význam, že podporuje zdravý patriotismus místních obyvatel a pěstuje jejich sounáležitost s regionem. Mimoto přispívá k poznání kulturních dějin regionu.

V rámci daného strategického období 2010 – 2016 chce ZČG uskutečnit tyto významné projekty: doprovodné výstavy k velkým výstavním projektům *Adolf Loos – dílo v českých zemích* a *Loos /*

Plzeň / souvislosti (2011), *Sial* (2012). Dalším významným projektem je další výstava pro EHMK 2015 *Voda a imaginace*.

Významnou regionální dimenzi mají však i tyto projekty, jejichž dopad je vysoce neregionální a které přispívají k popularizaci regionu a jeho kulturní historie:

Masné krámy

- *Jihozápadní gotika* - výstavní a publikační projekt, vznikající několik let, představí významná díla středověkých umělců české jihozápadní proveniencie, která nebyla zastoupena na výstavě v Praze, jedná se o jeden ze stěžejních projektů galerie (2011);
- *Baroko v západních Čechách* - výstavní a publikační projekt bude vycházet ze základního výzkumu daného regionu. Jeho záměrem je upozornit na skutečnost, že umění daného regionu bylo mimořádně umělecky podnětné ve všech oblastech: malířství, plastika, architektura. Doposud se jedná o značně nezpracovaný umělecký fond (2014).

Výstavní síň „13“

- doprovodná výstava k *Adolf Loos – dílo v českých zemích* pod názvem *Loos / Plzeň / souvislosti* (2011), která bude reflektovat zejména okruh architektonických plzeňských spolupracovníků a objednavatelů během jeho interiérových realizací v Plzni (2011).
- doprovodná výstava k *Sialu* se zaměří na zpracování důležité kapitoly v dějinách plzeňské architektury 60. - 80. let (2012).

Galerie uskutečnila několik projektů, vztahujících se k regionu, již v uplynulých letech. Jedná se zejména o výstavy představující sbírku ZČG *60. léta ze sbírek ZČG* (2008), významné plzeňské rodáky *Martin Salcman* (2008) a *Sdružení západočeských výtvarníků* (2010).

Partnerská spolupráce v rámci výstavního programu se odehrává na rovině odborné (spolupráce s významnými tuzemskými odborníky), institucionální (spolupráce s tuzemskými i regionálními institucemi), finanční (hledání sponzorů pro projekty) a materiálně technická (catering). V případě strategického plánovacího období 2011 – 2016 se počítá ve výstavním programu se spoluúčastí nakladatelských domů, spoluúčastí kulturních institucí (Památník písemnictví), podnikatelských subjektů (např. pojišťovna Kooperativa). Nejvýznamnějším limitem, omezujícím výstavní program ZČG jsou ne zcela vyhovující a dostatečně velké prostory v památkově chráněných budovách, které již nesplňují evropské standardy. Detailní realizace výstavního programu ZČG je dále podložena zpracováním dlouhodobého výstavního plánu, který sestavuje detailní harmonogram a dále v jednotlivých ročních výstavních plánech, na něž budou navazovat další plány instituce v oblasti vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit.

3.5. Ediční program

Ediční program vychází z výstavního programu galerie, který doprovází publikacemi. Je tvořen výstupy v tiskové podobě, vydávanými k výstavnímu programu, případně k jiné odborné činnosti ZČG. Základním kritériem je zde kvalita titulů výstavního programu, k němuž jsou vydávány doprovodné publikace. Ediční program hraje významnou roli v aktivitách současného muzea umění. Uchovává tradici kvalitní knižní kultury, formuje vkus lidí a pěstuje úctu k estetickým hodnotám. V rámci tohoto programu jsou uplatňována i další kritéria, která se váží ke kvalitě grafického designu a polygrafickému zpracování. Všechny tituly vydávané galerií jsou upraveny v duchu jednotného vizuálního stylu.

V rámci edičního programu spolupracuje ZČG s významnými nakladatelstvími, které se specializují na uměleckou literaturu vrcholné kvality (*Arbor Vitae*, *Argo*), napomáhají budování její prestiže u odborné i široké veřejnosti, snižují náklady na její straně a rozšiřují distribuční možnosti a odbyty vysoce nad její rámec. ZČG zde dosáhla v uplynulých letech významných úspěchů. V tomto smyslu patří pouze k několika institucím, které kladou podobný důraz na odborné zpracování i grafickou podobu. Mimoto galerie spolupracuje v rámci edičního programu s významnými odborníky na danou problematiku, kteří se na něm autorsky podílejí. Ediční řady ZČG obsahují tyto tituly:

- velký monografický katalog
- střední katalog
- malý katalog

Ve strategickém období 2011-2016 se bude galerie snažit tuto kvalitu udržet a doplnit svůj ediční profil o řady menších, cenově dostupnějších tiskovin pro veřejnost na rozhraní edičního programu a marketingu. Největším dluhem edičního programu je neexistence reprezentativního sbírkového katalogu galerie, který by měl být kmenovou nejdůležitější publikací instituce, vážící se na vystavenou kolekci.

3.6. Vzdělávací program

Západočeská galerie od r. 2000 systematicky spolupracuje se Západočeskou univerzitou - s Katedrou výtvarné kultury Pedagogické fakulty v Plzni a přispívá tak svým odborným i metodickým poradenstvím k rozšíření a zkvalitnění přípravy budoucích pedagogů.

Od r. 2003 rozvíjí svou činnost Metodické centrum výchovně-vzdělávacích aktivit ZČG; vzdělávací programy pro studenty učitelství výtvarné kultury, učitele a edukační pracovníky českých muzeí a galerií, které navazují na projekt „Brána muzea otevřená“, byly v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků podpořeny akreditací na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy.

Vzdělávací činnost galerie omezuje nedostatečné zázemí (chybí vzdělávací ateliér). Komorní prostor výstavní síně „13“ neumožňuje pořádat vzdělávací programy pro větší skupiny (více než cca 15 osob) a ty zde díky prostorovým limitům nemohou probíhat souběžně s návštěvami výstav veřejností, tedy v otevírací době výstavní síně. Vzdělávací programy spolu s marketingem jsou hlavními faktory, které zvyšují návštěvnost instituce. Poté, co se galerie v uplynulých letech soustředila na rozvoj svých hlavních odborných činností, je nyní nutné se prioritně zaměřit zejména na rozvoj doprovodných aktivit (vzdělávací a kulturní program). Galerie v následujícím programovacím období 2011 – 2016 plánuje i přes prostorová omezení rozšířit své vzdělávací aktivity tak, aby si perspektivně připravila klientelu pro novou budovu. Předpokladem pro rozvoj dalších typů aktivit, zaměřených také na skupiny rodičů s dětmi, seniory i zájemce o tvůrčí dílny, je personální posílení edukačního oddělení galerie.

Vzdělávací strategie galerie se bude i v následujícím období opírat o vytvořenou strukturu interaktivních animačních programů, které zamýšlí doplnit po otevření nové budovy a realizaci stálé expozice také samoobslužnými formami metodických průvodců a pracovních listů pro různé cílové skupiny návštěvníků.

3.6.1. Edukační programy pro školy

- animační programy / galerijní animace
- tvůrčí dílny / artefaktické dílny
- komentované prohlídky výstav s lektorem

3.6.2. Edukační / vzdělávací programy pro pedagogy

- galerijní animace „na vlastní kůži“
- akreditovaný program v rámci DVPP
- metodické poradenství

3.7. Kulturní program

Programy kulturního oddělení ZČG v Plzni mají tradici více než 30 let, jejich struktura a koncepce se neustále rozvíjí. Nabídka kulturních programů pro veřejnost se bude nadále opírat o osvědčenou spolupráci s uměleckými svazy - spisovatelé, herci, výtvarníci, hudebníci, ale i spolupráci s významnými institucemi regionu - Západočeská univerzita v Plzni, Konzervatoř Plzeň, Český rozhlas Plzeň, Divadlo J. K. Tyla v Plzni, Základní umělecké školy, základní a střední školy Plzeňského kraje, ostatní galerie a státní instituce.

Dramaturgie programů bude usilovat o aktivní zapojení různých věkových a sociálních skupin do života galerie - senioři, vozíčkáři, slabozrací aj.

Plánované aktivity:

- Kulturní programy při vernisážích, komentované prohlídky, odborné přednášky, slavnostní koncerty, křty uměleckých knih, připomenutí výročí významných rodáků, cyklus

představování ostatních galerií České republiky, literární pořady, večery poezie, promítání tematických filmů, besedy s výtvarníky, herecká setkání, nedělní matiné hudby, festivaly etnické hudby, Muzejní noci, večerní čtení, výstavy studentů a představování mladých umělců všech žánrů.

- Při přípravě všech pořadů určit cílové skupiny diváků a připravit pro ně speciální přístup a program - např. kufříky s uměním, výtvarné soutěže aj.
- Připravovat speciální akce pro ředitele a pedagogy všech typů škol, kteří by své studenty motivovali k návštěvě galerie.
- Posílit propagaci programů ZČG i mimo město Plzeň, zintenzivnit spolupráci s příhraničními kulturními centry.
- V rámci Rady galerií uskutečnit přednáškový a prezentační cyklus Představujeme naši galerii.
- Spolupracovat při program. a organizačním zajištění vědeckých sympozií, výtvarných plenérů a prázdninových výtvarných škol.
- Programy budou probíhat v souladu s harmonogramem akcí v rámci projektu Plzeň - EHMK 2015.

3.8. Komunitní program

Pro období 2011 – 2016 plánuje galerie rozvoj spolupráce s neziskovými organizacemi a formami občanských sdružení, které nabízí svým klientům kulturní a vzdělávací programy, opírající se o profesionální zázemí institucí schopných individuálního přístupu k návštěvníkům. S odkazem na předchozí zkušenosti, kdy galerie připravila pro klienty speciální programy k aktuálním výstavám, jde zejména o:

- Občanské sdružení TOTEM – Regionální dobrovolnické centrum, jehož posláním je vytvářet pozitivní a funkční mezilidské vztahy, jak v rámci rodiny, tak v širším kontextu občanské společnosti; poskytovat zájmové a vzdělávací aktivity pro seniory, které přispívají k udržení jejich duševních a fyzických sil a oddalují tak dobu, kdy se stanou zcela závislými na pomoci druhých.
- Společnost TADY A TEĎ, o.p.s., jejímž posláním je napomáhat sociálně vyloučeným jednotlivcům a rodinám v přístupu ke společenským zdrojům a příležitostem. Činnost organizace se zaměřuje především na děti a mládež, osoby nízko-kvalifikované, dlouhodobě nezaměstnané a zpravidla i etnicky stigmatizované či jazykově znevýhodněné.
- TYFLOSERVIS o.p.s. Posláním obecně prospěšné společnosti Tyfloservis je podpora integrace nevidomých a slabozrakých lidí do společnosti prostřednictvím intervencí zaměřených na samotné nevidomé a slabozraké, osoby jim blízké a širokou laickou i odbornou veřejnost.

3.9. Informační program

Knihovna ZČG bude nadále doplňovat a zpracovávat knihovní fond a zajišťovat knihovnické a informační služby dle zákona č. 257/2001 Sb. o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon).

Knihovna bude plnit zejména následující úkoly:

- budovat specializovaný knihovní fond, shromažďovat uměnovědné a uměleckohistorické publikace, sborníky, periodika, katalogy výstav domácí i zahraniční
- získávat dokumenty nákupem, na předplatné, výměnou, dary, za výpůjčky sbírek, vlastní produkcí, členstvím v organizacích
- katalogizovat nový přírůstek všech druhů dokumentů do AKS Clavius, zároveň průběžně převádět stávající fond knihovny do tohoto knihovního systému Clavius dle Anglo-amerických katalogizačních pravidel v bibliografickém formátu UNIMARC
- zajišťovat výstřižkovou službu článků o Západočeské galerii v Plzni, jejích výstavách a kulturních a edukačních pořadech, zároveň tyto články zpracovávat do AKS Clavius katalogu článků s odkazy na naskenované plné texty článků
- v rámci meziknihovní spolupráce zasílat pravidelně 1x měsíčně katalogizační záznamy publikací a periodik ve formátu UNIMARC do Souborného katalogu NK ČR
- aktualizovat data o knihovně v Adresáři knihoven a informačních institucí (ADR)

- registrovat nové čtenáře a evidovat badatelské listy v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, evidovat výpůjčky zaměstnanců ZČG
- zajišťovat výpůjční protokol v prezenčním režimu a meziknihovní výpůjční služby dle požadavků čtenářů a objednávek knihoven
- zpracovávat rešerše z fondu knihovny dle požadavků čtenářů
- poskytovat reprografické služby
- provádět průběžnou revizi
- ohlašovat přidělená čísla ISBN publikacím ZČG do Národní agentury ISBN ČR
- zajišťovat provoz AKS Clavius na pracovišti knihovny, ve studovně a v on-line provozu
- účastnit se na celostátním semináři knihovníků muzeí a galerií

4. Technickoprovozní záležitosti

4.1. Stav budov a jejich funkčnost pro provoz galerie

Z hlediska kritických momentů péče o budovy, v nichž sídlí Západočeská galerie v Plzni, byly některé největší nedostatky odstraněny v rámci rekonstrukcí a oprav, provedených v letech 2008-2010. Některé zásadní však přetrvávají:

Masné krámy

Výstavní možnosti budovy jsou limitovány tím, že v prostorách postranních lodí je silné neredukovatelné světlo, které prochází stropními světlíky. Pro vystavování papírového materiálu není tudíž galerie schopna docílit požadovanou intenzitu osvětlení, danou konkrétním počtem luxů. Z těchto důvodů je nutné uvažovat o vytvoření variabilního systému, který by v prostorách světlíků světlo reguloval podle potřeby. S tím souvisí i celková úprava stávajícího osvětlení, které je nedostačující. Dalším problémem je zastaralé závěsné zařízení, které pracuje s lištou ve zdi, na které jsou prostřednictvím ocelových vlasců zavěšovány exponáty. Nedostačující je rovněž zázemí pro návštěvníky (odkládací prostor), účinkující a cateringové služby. V rámci svých možností počítá galerie v případě Masných krámů s výrazným zapojením propagačních prvků na budovu v podobě banerů, a textilních poutačů. Dále je potřebná výměna vstupních dveří do Masných krámů, včetně vybudování zádveří; za současné situace se při nižších teplotách vytváří studené zóny, v nichž je obtížné udržet stabilní klima, což má negativní dopad na vystavované předměty. Budova též potřebuje opravu střech a venkovních soklů.

Výstavní síň budovy čp. „13“

Přetrvávajícím problémem je regulace teploty, a to zejména v letních měsících, kdy je teplota výrazně překračuje povolené standardy. Budova potřebuje stejně jako Masné krámy opravu střechy a instalaci sněhových zábran.

Budova čp.86/16

Jsou potřebné výměna rozvaděče a kabelů a celkové nátěry oken v budově.

Od roku 2010 nejsou zřizovatelem až do odvolání povoleny investice do cizího majetku. Na budovách ve výpůjčce lze provádět pouze opravy a běžnou údržbu. KÚPK bude jednat s vlastníkem - městem Plzeň - o uzavření smlouvy, která by zahrnovala i zřizované organizace. Vzhledem k vývoji ekonomické situace a následným úsporným opatřením, která se týkají již roku 2011, ZČG proto nepředpokládá možnost realizace rozsáhlejších investičních akcí.

4.2. Péče o sbírky

V oblasti péče o sbírky je ZČG nejvíce limitována současnou prostorovou situací. Řádná péče o fond, jeho uskladnění, kvalitní fyzický stav a profesionální odborná evidence jsou základními předpoklady pro péči o fond po jeho přesunutí do nové budovy. Z toho také vyplývá jedna ze strategických priorit ZČG na dané období, již je všestranná příprava fondu na stěhování.

Stav evidence a počet sbírkových předmětů k 31. 12. 2010:

sbírka	celkový počet inventárních čísel	počet inventárních čísel zapsaných v databázi Demusu
Obrazy	1499	1415
Plastiky	296	257
Kresby	1468	1270
Grafiky	1260	1219
Architektura	3	0
Deponované obrazy	333	0
DP	53	0
DK	149	0
DG	39	0
celkem	5100	4161 t.j. 81,6 % z celkového počtu IČ

K 31. 12. 2010 je zaevidováno v databázi DEMUS 81,6% sbírkových předmětů. V letech 2011-16 bude tato evidence dokončena.

4.2.1. Fyzický stav depozitáře

Restaurátorská expertíza z podzimu 2009 konstatuje z hlediska stavu péče o sbírkový fond ZČG a jeho ochrany řadu nedostatků, které za stávající situace nelze odstranit. Jedná se zejména o nevhodné uložení větších obrazů s polychromovanými rámy do prostředí, které pro ně neumožňuje zabezpečit vhodné podmínky. Snaha galerie vytvořit v depozitáři odpovídající bezpečnostní, klimatické a teplotní podmínky, naráží na limity prostor historické budovy i na samotnou vyčerpanou kapacitu depozitáře (vrstvení děl na sebe a ztížená manipulace s nimi). V minulosti vyrobené různé typy posuvných mřížových systémů pro zavěšení obrazů menších rozměrů mají nepevné konstrukce, které mohou způsobovat opadávání malby při manipulaci v důsledku vibrací.

4.3. Personální zabezpečení

Problematika personálního zabezpečení ZČG je podrobně řešena v *Transformační studii Západočeské galerie v Plzni s ohledem na rozšíření ploch v souvislosti s plánovanou stavbou nové budovy*.

4.3.1. Základní nedostatky personálního zabezpečení ZČG

Řešení personální situace je podmíněno vyčerpanou kapacitou administrativních prostor galerie. Pro přípravu projektu nové budovy a kvalifikovaný přechod instituce na kvalitativně nový provoz je nutno počítat s personálním nárůstem stavu.